

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2735/22
9.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милутин Радоичић, адвокат из Београда, поштански фах 107, 11158 Београд, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Лазић, адвокат из Обреновца, Аце Симовића 7, ради иселења по тужби и ради утврђења права сусвојине по противтужби, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Обреновцу П 217/19 од 1.3.2022. године, у седници већа одржаној дана 9.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Обреновцу П 217/19 од 1.3.2022. године, у првом и другом ставу изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у четвртом ставу изреке пресуде Основног суда у Обреновцу П 217/19 од 1.3.2022. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац АА из ... да туженој ББ из ..., накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 430.850,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Обреновцу П 217/19 од 1.3.2022. године, првим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да се са свим лицима и стварима исели из стана у ..., ..., те да тако испражњен стан – простор преда тужиоцу СС као власнику стана на несметано и слободно коришћење. Другим ставом изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев, па је утврђено да је тужена сувласник са уделом од 44,02% на стану у ..., ... по основу стицања радом и заједничким средствима током трајања брачне заједнице са тужиоцем, што је тужилац дужан признати и трпети да се у јавним књигама по основу ове пресуде

и осталих законских услова за упис, упише тужена као сувласник са уделом од 44,02% на предметном стану. Трећим ставом изреке, у преосталом делу од досуђеног до траженог процента сувласничког удела на предметном стану од 50% противтужбени захтев је одбијен као неоснован. Четвртим ставом изреке, обавезан је тужилац да на име трошкова парничног поступка исплати туженој износ од 477.350,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Благовремено изјављеном жалбом тужилац је побијао првостепену пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјланог права у првом, другом и четвртном ставу изреке (техничком грешком у жалби је четврти став изреке погрешно означен као трећи став изреке). Трошкове другостепеног поступка одређено је тражио.

Тужена је одговорила на жалбу тужиоца.

Испитајући правилност првостепене пресуде у побијаном делу сагласно овлашћењу предвиђеном чланом 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана у погледу одлуке о трошковима поступка.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, који су сагласни са изведеним доказима, тако да се она неосновано побија и због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, тужилац је дана 10.2.1993. године у својству закупца закључио уговор о закупу стана на шестом спрату стамбене зграде у ..., ..., површине 55 м² са ТП “Посавина” - закуподавцем. Предметни стан је додељен тужиоцу на коришћење са члановима породичног домаћинства - супругом ББ (тужена) и ћеркама ВВ и ГГ. Брак парничних странака, закључен 23.12.1979. године, разведен је правноснажном пресудом Општинског суда у Обреновцу П 158/97 од 8.5.1997. године. Тужилац се иселио из стана у марту 1997. године, пре развода брака. Тужилац је са ТП “Посавина” закључио уговор о откупу стана дана 7.9.1998. године. У уговору о откупу је констатовано да је откупна цена стана на дан подношења захтева утврђена према одређеним елементима који се односе на старост, изглед, квалитет зграде и површину стана, а иста је умањена на основу коефицијента доприноса за стамбену изградњу за 38 година радног стажа и то радног стажа купца 21 годину и 17 година радног стажа његове супруге, по 0,5% за сваку годину, што износи 8.019,72 динара, тако да она укупно износи 40.093,57 динара. Тужилац је једнократно исплатио уговорену цену која је због тога умањена за још 20% тако да је тужилац исплатио укупан износ од 32.078,85 динара. Тужена није учествовала у исплати откупне цене стана што међу странкама није спорно. Тужена у стану станује непрекидно од 1993. године, када је закључен уговор о закупу.

Према налазу и мишљењу судског вештака економско – финансијске струке

Јелене Сацаковић од 25.10.2021. године, допринос тужиоца у стицању предметне непокретности је 85,74%, а тужене 14,26% док је допринос тужиоца у стицању заједничког прихода 55,98%, а тужене 44,02%.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је у складу са чланом 37 Закона о основама својинскоправних односа и члановима 171 и 181 став 1 Породичног закона донео одлуку као у првом и другом ставу изреке. Првостепени суд је закључио да допринос тужене откупу предметног стана износи 44,02% будући да се допринос у брачној заједници не може ценити само са финансијске стране, која врста доприноса је свакако постојала у одређеном проценту, већ се огледа и у њеној посвећености одржавању породичног домаћинства, те у бризи о деци. Предметни стан не може представљати посебну имовину тужиоца иако је купљен након престанка брачне заједнице, односно развода брака парничних странака, јер је дат у закуп парничним странкама на основу доприноса обе стране и исти је откупљен само из разлога постојања породичне заједнице односно не би могао бити откупљен да се радило о појединцу из ког разлога је у питању заједничка имовина парничних странака стечена радом у току трајања заједнице живота. Ни околност да је тужилац отплато целокупну цену приликом откупа није од утицаја на другачију одлуку, јер је откупна цена смањена према доприносима парничних странака, а доказа да је тужилац својом уштеђевином исплатио откупну цену нема, а с обзиром да је стан откупљен годину дана након његовог исељења, првостепени суд је закључио да је тај новац део заједничке уштеђевине бивших супружника.

По оцени Апелационог суда првостепени суд је правилно и потпуно утврдио чињенице битне за доношење одлуке у овом предмету, те је правилно одлучио о захтевима парничних странака.

Чланом 15 став 2 Закона о стамбеним односима („Службени гласник СРС“, број 29/73), који је био на снази у време закључења брака парничних странака, било је прописано да када је станарско право стекао један од брачних другова који живе у заједничком домаћинству, носилац станарског права је и други брачни друг.

Законом о становању („Службени гласник РС“, бр. 50/92, 76/92 и 84/92), који се примењивао у време откупа предметног стана, било је прописано да се уговорна цена стана добија када се откупна цена стана, утврђена у смислу члана 20 овог закона, умањи на име доприноса за стамбену изградњу уплаћиваног из личног дохотка лица које откупљује стан и његовог брачног друга по 0,5% за сваку годину радног стажа, а највише до 30% (члан 21 став 1 тачка 1).

Одредбом члана 171 Породичног закона прописано је да имовина коју су супружници стекли радом током трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину (став 1); супружници могу уговором другачије уредити своје имовинске односе (став 2); док је одредбом члана 180 истог закона прописано је да ако супружници не могу да се споразумеју о деоби заједничке имовине, деобу заједничке имовине врши суд (судска деоба – став 1); претпоставља се да су делови супружника у заједничкој имовини једнаки (став 2).

У конкретном случају, уговор о закупу стана закључен је дана 10.2.1993. године,

у току трајања брака парничних странака, те је предметни стан тужиоцу додељен на коришћење са члановима његовог породичног домаћинства - супругом ББ и ћеркама ВВ и ГГ. Тужилац је уговор о откупу стана закључио дана 7.9.1998. године, док је брак парничних странака разведен дана 8.5.1997. године, а тужилац се из стана иселио у марту 1997. године. Тужена, као супружник носиоца станарског права, била је суносилац тог права и то својство није изгубила разводом брака, те околност да након развода брака у ванпарничном поступку није одлучено о томе ко ће бити преостали носилац станарског права, тужиљу не спречава да истиче својинскоправни захтев у односу на стан у коме живи више деценија. Ово из разлога што је спорни стан стечен ради подмирења стамбених потреба породичног домаћинства и као такав коришћен и након престанка брака, те откупљен по бенефицираној цени у коју је урачунато учешће доприноса за стамбену изградњу уплаћиваног из личног дохотка лица које откупљује стан и његовог супружника за сваку годину радног стажа, а који допринос су парничне странке плаћале као тада запослена лица.

Предметни стан, по оцени другостепеног суда, улази у режим заједничке имовине супружника код околности да је у самом уговору о откупу констатовано да је откупна цена стана на дан подношења захтева утврђена између осталог и на основу коефицијента доприноса за стамбену изградњу за 38 година радног стажа и то радног стажа тужиоца - купца 21 годину и 17 година радног стажа његове супруге - тужене. Како је откупна цена формирана по посебним, привилеговним условима, те је на откупну цену која је далеко повољнија у односу на тржишну утицао и радни стаж тужене као супруге тужиоца који је закључио уговор о откупу, те како се тужена сматра суносиоцем станарског права, то предметни стан представља заједничку својину супружника сагласно одредби члана 171 Породичног закона независно од чињенице ко је од супружника уговорни носилац станарског права, ко је фактички исплатио откупну цену, те да ли је до исплате цене дошло након формалног развода брака. Стога, оцена је другостепеног суда да право својине на стану који је откупом стекао тужилац улази у режим заједничке својине, те имајући у виду специфичност откупа предметног стана супружницима сходно наведеном право својине припада по 1/2 идеална дела, а што је у складу са ставом изнетим у одлуци Уставног суда број Уж 2238/2016 од 8.2.2016. године. Како је захтев тужене усвојен за 44,02%, а на одбијајући део се тужена не жали, то је потврђена одлука садржана у другом ставу изреке побијане пресуде којом се утврђује да је тужена сувласник са уделом од 44,02% на предметном стану.

Без утицаја су жалбени наводи тужиоца да је откуп стана морао бити извршен за време трајања брака да би се стан сматрао заједничком имовином супружника. Тужилац је откуп стана извршио на своје име, уз урачунати допринос тужене, знајући да је разведен од тужене, што је од значаја само за закључак о поступању тужиоца супротно начелу савесности и поштења.

Одредбом члана 13 Закона о основама својинскоправних односа прописано је да више лица има право сусвојине на неподељеној ствари када је део сваког од њих одређен сразмерно према цени (идеални део – став 1) док је одредбом члана 14 истог закона прописано да сувласник има право да ствар држи и да је користи заједно са осталим сувласницима сразмерно свом делу, не повређујући права осталих сувласника (став 1); сувласник може располагати својим делом без сагласности осталих сувласника (став 2). Чланом 15 истог закона прописано је да сувласници имају право да заједнички

управљају ствари (став 1) док је чланом 16 истог закона прописано да сувласник има право да у свако доба захтева деобу ствари, осим у време у које би та деоба била на штету других сувласника, ако законом није другачије одређено (став 1); право из става 1 овог члана не застарева (став 2).

Имајући у виду цитиране законске одредбе, ниједан сувласник без споразума са осталим сувласницима, не може имати искључиву државину сувласничке ствари, јер се сви сувласници у односу на целу сувласничку ствар појављују као суддржаоци у смислу члана 70 став 4 Закона о основама својинскоправних односа. Међутим, тужилац - сувласник предметног стана не може основано тражити иселење тужене - другог сувласника стана, јер би се на тај начин тужена која држи стан лишила сваке државине, иако она има право да заједно са осталим сувласницима стан држи и користи. Код наведеног, правилно је првостепени суд донео одлуку као у првом ставу изреке побијане пресуде.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

На основу изложеног применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке.

Међутим, основано се жалбом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права приликом одлучивања о трошковима парничног поступка решењем садржаним у четвртом ставу изреке побијане пресуде.

Одредбом члана 153 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да је странка која у целини изгуби парницу дужна да противној странци накнади трошкове. Ставом 2 истог члана прописано је да ако странка делимично успе у парници, суд може, с обзиром на постигнути успех, да одреди да свака странка сноси своје трошкове или да једна странка накнади другој сразмерни део трошкова.

Одредбом члана 154 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци, узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о висини трошкова, одлучује суд, ценећи све околности. Одредбом члана 163 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да о накнади трошкова одлучује суд на одређени захтев странке, а ставом 2 истог члана прописано је да је странка дужна да у захтеву определи врсту и износ трошкова за које тражи накнаду.

Туженој, заступаној од стране пуномоћника из реда адвоката, сходно члановима 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, сразмерно успеху у спору припадају трошкови првостепеног поступка за састав одговора на тужбу, противтужбе и два образложена поднеска у износу од по 16.500,00 динара, за заступање на једанаест одржаних рочишта по 18.000,00 динара, за приступ на три неодржана рочишта по 9.750,00 динара, на име трошкова вештачења 20.000,00 динара, као и на име судске таксе за противтужбу и првостепену пресуду по 58.800,00 динара, укупно 430.850,00 динара, све према Адвокатској тарифи и Таксној тарифи вежећим у време пресуђења.

На досуђени износ парничних трошкова туженој припада законска затезна камата почев од дана извршности одлуке, па до исплате, у складу са чланом 277 став 1 и чланом 324 став 2 Закона о облигационим односима у вези са члановима 2 и 3 Закона о затезној камати. Обавеза накнаде парничних трошкова је новчана обавеза на коју је за период доцње у испуњењу прописана обавеза плаћања законске затезне камате. Дужник обавезе накнаде трошкова пада у доцњу када одлука о трошковима постане правноснажна и када протекне рок за њено добровољно испуњење, односно када одлука о трошковима постане извршна. Из тог разлога туженој на досуђени износ парничних трошкова припада законска затезна камата почев од дана извршности одлуке, па до исплате.

На основу изложеног, применом члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку, одлучено је као у другом ставу изреке.

Како је тужилац успео са жалбом у незнатном делу сходно члану 163 став 1 у вези члана 153 Закона о парничном поступку одбијен је као неоснован његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка одлуком садржаном у трећем ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић